

Vårbudget

2020

S-V-MP-Fi

Socialdemokraterna

miljöpartiet
de gröna

En budget för en stark välfärd och hållbar utveckling

Vår budget tar utgångspunkt i verkligheten och syftar till att fortsätta värna välfärden och bygga Gotland starkt för framtiden. Vi ser till att de som arbetar ges möjlighet till utveckling, men också till fler arbetskamrater. När vi ser att den psykiska ohälsan ökar vill vi genom tidiga insatser bryta utvecklingen. Vi ser till att bygga Gotland attraktivt med en bra skola, aktivitet och utemiljöer. Vår budget ser till att vi tar vårt ansvar för klimatet för att nå parisavtalets mål.

Vi investerar för framtiden genom en stark välfärd som finns där när vi behöver den, som ger alla barn en bra skolgång, våra äldre en god omsorg och en sjukvård av hög kvalitet.

Förutsättningar för budgetarbetet

SKL:s ekonomirapport visar att läget är tufft i Sveriges kommuner och landsting. Behoven ökar och kostnaderna för välfärden stiger i hela landet. Var tredje region och nästan var fjärde kommun hade underskott 2018. Resultaten i Region Gotland har under åren 2011-2018 visat plus i sex av åtta år. Samtidigt har vi gått igenom tre tuffa år av besparingar. Vi vet att vi antingen måste fortsätta spara mycket eller skjuta till mer pengar till gotländsk välfärd; motsvarande 600 miljoner eller 6 skattekrönor till 2027. Stora, snabba besparingar riskerar snarare ökade kostnader i framtiden. Vi utgår från helheten och tänker långsiktigt när vi lägger vårt budgetförslag. Vi behöver både spara och satsa för att uppnå en hållbar ekonomi och en hållbar verksamhet.

Vi har en välskött ekonomi med verksamheter som trots tuffa sparbetting lyckas väl i sina uppdrag. Framåt ser vi stora utmaningar. Gotland spås ha högst andel äldre i landet 2030 och allt svårare att hitta arbetskraft. Det är en tuff kombination. Vi behöver ta ansvar idag för att ha en välfärd att lita på och en stabil ekonomi framåt. För att möta de utmaningar vi har behöver vi rusta verksamheterna för ökade behov och investera för ett attraktivt Gotland som utvecklas och håller ihop.

- ➔ 35 miljoner mer i tillskott till verksamheterna än Alliansen
- ➔ Skattehöjning med 75 öre

Förbyggande och tidiga insatser

Grunden för ett starkt samhälle är en trygg välfärd. Välfärden behöver ständigt utvecklas och fokusera än mer på verksamheter som ser till att lösa människors problem när problemen fortfarande är relativt små. På så sätt kan man undvika stort mänskligt lidande men också betydligt större kostnader för samhället på sikt. Under de senaste åtta åren har den rödgröna majoriteten fokuserat mycket på att utveckla verksamheter som fungerar förebyggande och främjande. När stora pengar ska sparas i Region Gotland riskeras arbetet med förebyggande insatser eftersom de ofta är frivilliga. Insatser som byggts upp och behöver få fortsätta är exempelvis Socialpsykiatriskt team och Mini-Maria där unga med olika typer av problem och deras familjer får rätt hjälp tidigt. Ungdomskraft, Ungkomp och Vuxkomp som syftar till att lotsa och stödja både unga och vuxna till studier eller arbete och undvika att behöva söka försörjningsstöd. Familjefokus som arbetar med stöd till familjer och Skolfam som stödjer familjehemsplacerade barn i sin skolgång.

Allt fler unga söker vård för psykisk ohälsa på Gotland. Därför vill vi säkerställa att vårt initiativ med en första linjen-mottagning för barn och unga permanentas. Att tidigt kunna få rätt stöd när du som ung mår dåligt psykiskt är helt avgörande för hur du klarar skolan och för dina möjligheter att må bättre både här och nu men också i vuxen ålder. Rätt hjälp sparar både lidande och pengar.

På vårdcentralerna finns numera möjlighet till samtalsbehandling för den ökande grupp vuxna med psykisk ohälsa som vänder sig dit. Denna verksamhet vill vi fortsätta med för att kunna möta patienter

med både somatiska och psykiska besvär på ett bra sätt, nära patienterna.

Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem. Det påverkar kvinnors och barns hälsa och välmående i stor utsträckning. De samlade kostnaderna för samhället för den här typen av våld är mycket omfattande och både förebyggande insatser, insatser för att få män att sluta slå och insatser som skyddar och stödjer de som drabbas behövs. Både i Region Gotlands verksamheter och i samverkan med ideella organisationer.

- ➔ 2 miljoner till insatser mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld
- ➔ 3,8 miljoner till Första linjen för psykisk hälsa för barn och unga
- ➔ 3 miljoner till Samtalsbehandling vid psykisk ohälsa på vårdcentralerna

Bra skola och förskola för alla barn

Vi prioriterar barn och unga, deras utbildning, och olika typer av stöd och förebyggande insatser till barn och familjer. Barn som får en bra skolgång utifrån sina behov och fullföljer gymnasieskolan har större chans att komma in på arbetsmarknaden och få vara friska som vuxna. Alliansen föreslår stora besparingar på gotländsk skola. Det kommer att drabba alla barn men särskilt de som redan har svårast att klara skolan. Vi motsätter oss större barngrupper i förskolan och minskad personaltäthet. Det är bättre att bygga starka barn än att laga trasiga vuxna.

- ➔ 44,6 miljoner för fler barn och elever

Vård och omsorg att lita på

Sjukvården står inför stora utmaningar. En åldrande befolkning och allt fler sjukdomar som idag kan lindras och botas innebär stigande kostnader. Bästa sättet att möta detta är med förebyggande insatser. Det har under våra åtta år i majoritet varit vår inriktning och det är det även nu. Genom att undvika ohälsa och öka välmåendet minskar vi behovet av kostsam vård.

Vårdcentralerna och primärvården ska utgöra basen i svensk sjukvård. Så även på Gotland. Vi har idag en för låg tillgänglighet, för tuff arbetssituation och för mycket hyrpersonal i primärvården. Så kan vi inte ha det.

Kostnaderna för utomlänsvård ökar. Priserna vi får betala ökar både 2019 och 2020. Denna kostnadsutveckling måste vi ta höjd för. Vi står också mitt i framtagandet av framtidens sjukvårdsmiljö tillsammans med Stockholm. En satsning vi varit eniga om att göra. Alliansens budgetförslag innebär en indirekt besparing på andra delar av sjukvården med 23 miljoner kronor.

Även behoven av LSS ökar. Vi skjuter därför till resurser så att fler kan få möjlighet att få den assistans de behöver. Staten har ansvar för personlig assistans, kommuner och regioner för merparten av lagstiftningens andra insatser. Dessa måste vi ta ansvar för. Vi minns valrörelsens hårda tonläge om LSS från de borgerliga partierna. Deras budgetförslag visar i handling att de inte alls prioriterar LSS.

- ➔ 5 miljoner för ökad tillgänglighet till vårdcentralerna
- ➔ 4 miljoner för arbetet med Framtidens vårdinformativmiljö
- ➔ 10 miljoner för ökade kostnader för utomlänsvård
- ➔ 7 miljoner till LSS
- ➔ 21 miljoner för Fler äldre
- ➔ 39 miljoner för medicinteknisk utveckling

Klimat och miljö

Klimatförändringarna är en av de största utmaningarna mänskligheten har. Vi har bara några år på oss att minska utsläppen för att kunna mildra konsekvenserna. Frågan är global, men omställningen måste ske lokalt. Klimatet kan inte vänta! För att möta Gotlands del av Parisavtalet och Agenda 2030 gör vi en satsning för att stärka arbetet med att nå målen i den koldioxidbudget som tagits fram och för att kunna möta upp arbetet med färdplanen för ett hållbart energisystem på Gotland. Det kan innefatta exempelvis smarta lösningar för resfria möten, investeringar i solceller och laddstolpar eller liknande. Vi fortsätter också att prioritera ekologiskt och närproducerat utifrån Mat- och livsmedelspolicyn samt de nationella och lokala livsmedelsstrategierna.

- ➔ 2 miljoner för förstärkt klimatarbete
- ➔ 10 miljoner för investeringar i klimatlösningar
- ➔ 0,4 miljoner för mer ekologisk mat

Region Gotlands medarbetare

Medarbetarna är Region Gotlands viktigaste resurs och framöver kommer behovet av arbetskraft öka. Därför behöver Region Gotland bli ännu bättre på att behålla och utveckla den personal vi har. Arbetet med att minska sjuktalen måste fortsätta. Det kräver arbetsplatser som ger förutsättningar för hälsa. De som vill jobba heltid måste kunna göra det, därför är arbetet med Heltidsresan tillsammans med Kommunal viktigt och måste ske på ett bra sätt. En god löneutveckling är viktigt men det är också viktigt att ha tillräckligt många kollegor så att man tillsammans kan bedriva verksamhet med hög kvalitet. Risken med stora besparingar i välfärden är att färre medarbetare måste göra mer. Det vill vi undvika. Vi fortsätter förändra lönestrukturer och skapa jämställda löner. Vi vill också skapa utrymme för andra insatser som gör det lättare att rekrytera och behålla personal och också motverka dyra hyrlösningar, det skulle kunna handla om avsatt tid till kompetensutveckling eller forskning på del av tid eller förändrat arbetstidsmätt för vissa yrkesgrupper.

- ➔ 80 miljoner för personalkostnadskompensation
- ➔ 20 miljoner för mer jämställda löner och fler arbetssätt för att behålla och rekrytera

Ett attraktivt Gotland

En långsiktig hållbar ekonomi och god välfärd på Gotland är helt beroende av att Gotland fortsätter att vara en attraktiv plats för både unga och gamla. Hela Gotland ska utvecklas. Det ska vara möjligt att bo, leva och verka över hela ön. Då behöver service och verksamheter fortsatt finnas nära där människor bor. Serviceutbudsstrategin lägger grunden för det. Gotland ska också vara attraktivt oavsett funktionalitet, en del av det är tillgängliga badplatser. Vi satsar på en ny tillgänglighetsramp i Gustavsvik. Vårt offensiva arbete kring exploatering ska fortsätta med fokus på hyresrätter som folk har råd att bo i och studentbostäder så att universitetet kan utvecklas vidare. Det regionala utvecklingsuppdraget ska stärkas och ett projektkontor etableras.

- ➔ 0,85 miljoner för Skatepark A7 och lekplats Klintehamn
- ➔ 0,5 miljoner för drift av gymnastikhall
- ➔ 1 miljon för tillgänglighetsramp i Gustavsvik
- ➔ 6 miljoner för Kollektivtrafik, sjukresor och färdtjänst
- ➔ 12 miljoner årligen i investeringsmedel för vägbeläggning